

Uwagi metodyczne do materiałów w ułożonym zestawie:

język polski dla uczniów w wieku 10-13 lat do programu "Lubię Polskę" - cz. 3. - język

Wszystkie materiały można wykorzystywać zgodnie z licencją Creative Commons – Uznanie autorstwa – Na tych samych warunkach 3.0 PL
<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/pl/>,
za wyjątkiem materiałów, które zostały wyraźnie oznaczone jako nieobjęte postanowieniami tej licencji.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

ORPEG
OŚRODEK ROZWOJU
POLSKIEJ EDUKACJI ZA GRANICĄ

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Tytuł:	Dla chcącego nic trudnego. O przyjemnym poznawaniu rzeczownika. (2)
Opis skrócony:	Poznanie rzeczownika przy okazji zabawy „Nocna zmiana”. Stworzymy własne zakończenia przysłów ludowych.
Autor(rzy):	: Ewa Darwicz, Monika Korchel, Maria Czubek, Małgorzata Wróblewska
Hasła treści	przysłowia ludowe, części mowy, nazwy zawodów, rzeczowniki własne i rzeczowniki pospolite
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	45
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	60

Uwagi metodyczne

Zadanie 1. Dzielimy klasę na dwie drużyny. Zadaniem każdej z drużyn jest udzielenie odpowiedzi na pytania kto? lub co? pracuje na drugą/ nocną zmianę. Każda grupa ma 10 minut na wymyślenie jak największej liczby rzeczowników. Ta grupa, która poda większą liczbę rzeczowników, wygrywa.

Zadanie 2. Dzielimy klasę na dwie grupy. Zadaniem każdej z grup będzie stworzenie nowego zakończenia przysłówia. Ta grupa, która poda większą liczbę proponowanych zakończeń – wygrywa.

Tytuł:	Witaj w nowym roku szkolnym!
Opis skrócony:	Poznamy nazwy szkolnych przedmiotów. Nauczymy się je poprawnie zapisywać i wymawiać.
Autor(rzy):	Ewa Darwicz, Monika Korchel, Maria Czubek
Hasła treści	akcent, szkoła, sylaba, przedmioty szkolne
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	30
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	45

Uwagi metodyczne

W zadaniu 2. nauczyciel powinien starannie wypowiedzieć na głos podane wyrazy. Następnie każdy uczeń je odczytuje.

Tytuł:	Witamy w nowej szkole!
Opis skrócony:	Poznamy nowego ucznia. Nauczymy się grzecznie zwracać do dorosłych i do rówieśników.
Autor(rzy):	Ewa Darwicz, Monika Korchel, Maria Czubek
Hasła treści	: powitanie, pożegnanie, klasa, szkoła, lekcja
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	45
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	60

Uwagi metodyczne

Zaproponowane ćwiczenia są pretekstem do rozmowy o tym, jakiego słownictwa należy używać w kontaktach z rówieśnikami, a jakiego w kontaktach z dorosłymi. Uczniowie mogą stworzyć swój „koleżeński” bank słówek, czyli zestaw słów używanych wyłącznie w kontaktach z rówieśnikami. Do

Zadania 3. dzielimy klasę na dwie grupy. Pierwsza przedstawia scenkę, której bohaterami są z rówieśnicy, a druga część klasy – scenkę z udziałem osoby dorosłej. Zadanie 3. uczniowie realizują w parach.

Tytuł:	Dzień jak co dzień
Opis skrócony:	Pomożemy szkolnym reporterom przygotować artykuł do gazetki. Opowiemy o tym, co robimy w ciągu dnia. Dowiemy się, jak określać porę dnia.
Autor(rzy):	Ewa Darwicz, Monika Korchel, Maria Czubek
Hasła treści	czasownik, liczebnik, zegar, czas, godzina
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	45
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	60

Uwagi metodyczne

Uzupełnieniem Zadania 1. jest rozmowa na temat, kiedy mamy do czynienia z oficjalnymi i nieoficjalnymi sytuacjami. Zwłaszcza dotyczy to oficjalnych komunikatów na dworcach kolejowych lub autobusowych, na przykład: Pociąg przyjeżdża o jedenastej zero zero.

Tytuł:	Mój zwykły dzień
Opis skrócony:	Opowiemy o tym, co zwykle robimy w ciągu dnia. Nauczymy się poprawnie zapisywać „nie” z czasownikami.
Autor(rzy):	Ewa Darwicz, Monika Korchel, Maria Czubek
Hasła treści	czasownik, czynności, zabawa, obowiązki
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	45
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	60

Uwagi metodyczne

: Lekcję można uzupełnić zabawą rozwijającą rozumienie ze słuchu. Wyznaczamy umowną linię. Uczniowie dzielą się na dwie grupy i ustawiają po stronach linii. Nauczyciel głośno mówi, np.: Codziennie chodzę do szkoły, Nie czytam codziennie książek. Uczniowie, którzy zgadzają się z podanym stwierdzeniem ustawiają się po prawej stronie, a po lewej stoją te osoby, których to zdanie nie dotyczy.

Zadanie 2. Realizujemy z podziałem klasy na czteroosobowe zespoły. Najpierw indywidualnie na kartkach zapisują czynności, które wykonują w ciągu dnia. Następnie porównują zapisy i dzielą kartki na dwie kategorie: obowiązki i przyjemności. Na zakończenie rysują plakat.

Tytuł:	„Imiona” dni tygodnia (1)
Opis skrócony:	Poznamy wiersz Jana Brzechwy pt. „Tydzień”. Nauczymy się nazw dni tygodnia. Dowiemy się, co zwykle robi pewien chłopiec.
Autor(rzy):	Ewa Darwicz, Monika Korchel, Maria Czubek
Hasła treści	tydzień, Jan Brzechwa, czasownik, przysłówki

Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	

Uwagi metodyczne

Tytuł:	Smaki i kolory lata
Opis skrócony:	Uczniowie poznają lub utrwalają nazwy kolorów, ćwiczą tworzenie przymiotników odrzeczownikowych, dostrzegają ich wieloznaczność, stosują formuły grzecznościowe w zaproszeniu.
Autor(rzy):	Ewa Darwicz, Monika Korchel, Maria Czubek
Hasła treści	przymiotniki, nazwy kolorów, odmiana przymiotników
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	45
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	60

Uwagi metodyczne

Zaproponowane ćwiczenia są pretekstem do rozmowy o tym, jakiego słownictwa należy używać w kontaktach z rówieśnikami, a jakiego w kontaktach z dorosłymi. Uczniowie mogą stworzyć swój „koleżeński” bank słówek, czyli zestaw słów używanych wyłącznie w kontaktach z rówieśnikami. Do Zadania 3. dzielimy klasę na dwie grupy. Pierwsza przedstawia scenkę, której bohaterami są z rówieśnicy, a druga część klasy – scenkę z udziałem osoby dorosłej. Zadanie 3. uczniowie realizują w parach.

Tytuł:	Będę obchodzić urodziny! (1)
Opis skrócony:	Pomożemy koleżance zaplanować przyjęcie urodzinowe. Powtórzymy nazwy dni tygodnia.
Autor(rzy):	Ewa Darwicz, Monika Korchel, Maria Czubek
Hasła treści	czasownik, czas przyszły, urodziny, zabawa, kalendarz, tydzień, liczebnik
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	45
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	60

Uwagi metodyczne

Zajęcia stwarzają okazję do rozmowy na temat sposobów obchodzenia urodzin. Można tutaj wspomnieć, że w polskiej kulturze istnieje również zwyczaj obchodzenia imienin. To z kolei jest punktem wyjścia do poszukania w kalendarzu dni imienin i powtórzenia nazw miesięcy, zapisywania dat.

Tytuł:	Będę obchodzić urodziny! (2)
--------	------------------------------

Opis skrócony:	Zaplanujemy przyjęcie urodzinowe. Napišemy zaproszenie na urodziny. Nauczmy się poprawnie stosować zwroty grzecznościowe.
Autor(rzy):	Ewa Darwicz, Monika Korchel, Maria Czubek
Hasła treści	zaproszenie, adresat, zwrot grzecznościowy, urodziny, przyjęcie
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	45
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	60

Uwagi metodyczne

Zadania są okazją do rozmowy na temat dostosowania języka do adresata wypowiedzi i stosowania zwrotów grzecznościowych, również w kontaktach z rówieśnikami.

Tytuł:	Nad, pod, obok, czyli jak opisać pomieszczenie
Opis skrócony:	Nauczmy się precyzyjnie określać położenie. Będziemy też opisywać swój pokój i rysować plany przestrzenne.
Autor(rzy):	Ewa Darwicz, Monika Korchel, Maria Czubek, Małgorzata Wróblewska
Hasła treści	opis pomieszczenia, wyrażenia przymkowe
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	35
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	45

Uwagi metodyczne

Zadanie 1. Nauczyciel prezentuje dwa przedmioty (na przykład: pluszowy kotek i duży klocek), przedstawiając różne ich usytuowanie względem siebie. Uczniowie odpowiadają na pytanie: „Gdzie znajduje się kotek” (przed klockiem, za klockiem, na klocku, obok klocka, pod klockiem)

Zadanie 3. można potraktować również jako zadanie domowe, a sprawdzeniem jego wykonania może być rozwiązanie zadania 4.

Tytuł:	W odpowiedzi na pytania. Ćwiczenia w poprawnym stosowaniu form gramatycznych różnych części mowy.
Opis skrócony:	Utrwalimy odmienne części mowy. Wypełnimy kwestionariusz z informacjami o sobie. Wykorzystamy znajomość części mowy, tworząc wiersz.
Autor(rzy):	Ewa Darwicz, Monika Korchel, Maria Czubek, Małgorzata Wróblewska
Hasła treści	kwestionariusz, wizytówka, części mowy, fleksja, przypadki, opowiadanie
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	45
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	60

Uwagi metodyczne

Zadanie 2. Zachęcamy uczniów do stworzenia rozbudowanych wizytówek (do stworzenia własnej wizytówki rozumianej jako coś, co może o nas świadczyć, pokazywać nasze dobre strony). Do tego celu potrzebne będą białe kartki i flamastry oraz znajomość części mowy i przypadków. Na górze kartki drukowanymi literami uczniowie piszą swoje imię, a poniżej pozostałe informacje, tak jak w

przykładzie.

Zadanie 3. Zabawa w „przypadkowe opowieści”. Nauczyciel rozdaje uczniom czyste kartki papieru, po czym kolejno odczytuje na głos pytania z listy (w tym przypadku będą to pytania odpowiadające polskim przypadkom lub/i poszczególnym częściom mowy; odczytując bądź zapisując pytania na tablicy, nauczyciel może poprosić o dopasowanie nazwy przypadku lub części mowy do zadawanego pytania). Na początku nauczyciel zadaje pytanie kto? co?. Każdy uczeń zapisuje odpowiedź w górnej części kartki i zagina ją tak, aby pozostali uczniowie nie mogli jej odczytać. Kartki z odpowiedziami są podawane kolejno każdemu uczniowi, który zapisuje swoje odpowiedzi na aktualnie zadawane przez nauczyciela pytanie. Ćwiczenie trwa do chwili, aż każda kartka wróci do swojego właściciela. W tym momencie należy odczytać powstałą w ten sposób opowieść, zakończoną morałem.

Tytuł:	Burza pytań o podmiot i orzeczenie
Opis skrócony:	Dowiemy się, czym jest podmiot i orzeczenie. Sprawdzimy, jak użyteczne w naszej komunikacji są te części zdania. Wyćwiczymy ich poprawne stosowanie.
Autor(rzy):	Ewa Darwicz, Monika Korchel, Maria Czubek
Hasła treści	części zdania, orzeczenie, podmiot, burza pytań, sieć skojarzeń
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	45
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	60

Uwagi metodyczne

Zadanie 1. Zapraszamy uczniów do pracy metodą „burza pytań”(brain-questioning), która polega na zadawaniu jak największej liczby pytań dotyczących danego tematu. Na tablicy zapisujemy hasło, a następnie staramy się wymyślić jak największą liczbę możliwych pytań. Dopuszczalne są pytania zarówno najbardziej oczywiste, jak i pytania oryginalne, zaskakujące, nietypowe.

Zadanie 2. Drugi etap naszej pracy polegał będzie na udzieleniu odpowiedzi na postawione wcześniej pytania oraz przedstawieniu ich w formie tak zwanej „sieci skojarzeń”. Na środku w kole umieszczamy temat (orzeczenie) natomiast na głównych gałęziach wypisujemy podstawowe zagadnienia dotyczące omawianego problemu. Od gałęzi głównych powinny odchodzić gałęzie boczne z dalszymi, szczegółowymi informacjami.

Zadanie 3. Dzieci mają możliwość stworzenia hasła reklamowego, które pomoże im zapamiętać podstawowe informacje o orzeczeniu i podmiocie. Można podzielić klasę na dwie drużyny, których zadaniem będzie przygotowanie kampanii reklamowych orzeczenia (grupa 1) oraz podmiotu (grupa 2).

Tytuł:	Pracowita kropka
Opis skrócony:	Będziemy przyglądać się znakom interpunkcyjnym kończącym zdanie.
Autor(rzy):	Ewa Darwicz, Monika Korchel, Maria Czubek
Hasła treści	kropka, wykrzyknik, znak zapytania
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	45

Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	60
---	----

Uwagi metodyczne

Tytuł:	Czym różni się hejnał od hymnu? (1)
Opis skrócony:	Poznamy znaczenie niektórych wyrazów z „h” oraz będziemy ćwiczyć ich poprawną pisownię.
Autor(rzy):	Ewa Darwicz, Monika Korchel, Maria Czubek
Hasła treści	hymn, hejnał, tradycja, wyraz bliskoznaczny, słownik
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	45
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	60

Uwagi metodyczne

W czasie zajęć uczniowie powinni korzystać ze słowników: języka polskiego oraz wyrazów bliskoznacznych.

Tytuł:	Kolory tęczy
Opis skrócony:	Poznamy nazwy kolorów tęczy. Nauczymy się je poprawnie zapisywać. Założymy ogród w kolorach tęczy.
Autor(rzy):	Ewa Darwicz, Monika Korchel, Maria Czubek
Hasła treści	przymiotniki, nazwy kolorów, pisownia nazw kolorów z trudnością ortograficzną, liczebniki porządkowe
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	45
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	60

Uwagi metodyczne

Ćwiczenia można potraktować jako powtórzenie wiadomości z klasy III i wykorzystać do pokazania, jak można wykorzystywać mnemotechniki w zapamiętywaniu i rozumieniu nowych treści.

Tytuł:	O czym informuje nas przyroda?
Opis skrócony:	Odczytamy znaki, które pokazuje nam przyroda. Nadamy komunikat o pogodzie.
Autor(rzy):	Ewa Darwicz, Monika Korchel, Maria Czubek
Hasła treści	pory roku, prognoza pogody, przymiotnik, wyrazy bliskoznaczne
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	45
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	60

Uwagi metodyczne

Ćwiczenia można wykorzystać przy omawianiu wiersza Juliana Tuwima „Dwa wiatry”

Tytuł:	Krajobraz z chmurami, czyli o sztuce opisu
Opis skrócony:	Będziemy ćwiczyć uważne słuchanie poezji, poznając słownictwo związane z najbliższą okolicą.
Autor(rzy):	Ewa Darwicz, Monika Korchel, Maria Czubek
Hasła treści	rzeczowniki, przymiotniki, nazwy kolorów, wiersz, słownictwo związane z najbliższą okolicą, rozumienie ze słuchu
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	45
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	60

Uwagi metodyczne

Jeśli nauczyciel uzna, że wykonanie zadań do wiersza czytanego przez nauczyciela jest zbyt trudne, może pozwolić na korzystanie z tomiku poezji.

Tytuł:	Świetnie się bawimy!
Opis skrócony:	Złożymy życzenia z okazji urodzin. Poznamy różne gry i zabawy. Ułożymy instrukcję do gry.
Autor(rzy):	Ewa Darwicz, Monika Korchel, Maria Czubek
Hasła treści	
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	45
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	60

Uwagi metodyczne

Zadanie 2. można wykonać w grupach. Kontynuacją Zadania 2. jest przeprowadzenie zabawy według instrukcji napisanej przez uczniów.

Tytuł:	Wszyscy świetnie się bawiliśmy! (1)
Opis skrócony:	Dowiemy się, co Ania dostała na urodziny. Nauczymy się składać życzenia i dziękować za prezenty.
Autor(rzy):	Ewa Darwicz, Monika Korchel, Maria Czubek
Hasła treści	życzenia, prezenty, podziękowania, rzeczownik, liczba mnoga
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	45
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	60

Uwagi metodyczne

Zadanie 3. można rozwinąć o własne przykłady uczniów. Warto też zwrócić ich uwagę, że dziękujemy również na przykład za miłe towarzystwo, dobrą zabawę.

Tytuł:	Wszyscy świetnie się bawiliśmy! (2)
Opis skrócony:	Napišemy kartkę z dziennika. Opowiemy o tym, co robiliśmy w ciągu dnia, czyli o tym, co chcemy zapamiętać. Będziemy tworzyć niekończące się opowieści.
Autor(rzy):	Ewa Darwicz, Monika Korchel, Maria Czubek
Hasła treści	dziennik, data, czasownik, zdanie
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	45
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	60

Uwagi metodyczne

Zadanie 2. można zmodyfikować. Spośród uczniów należy wybrać pisarza, który na tablicy będzie zapisywał kolejne wyrazy. Następnie uczniowie dokonują korekty powstałego wielowyrazowego zdania. Dzielą je na mniejsze wypowiedzenia, poprawiają szyk wyrazów, wprowadzają odpowiednią interpunkcję. Narratorem w Zadaniu 3. może być bohater literacki, jeśli ćwiczenie połączymy z analizą lektury.

Tytuł:	Nigdy się nie nudzimy! (2)
Opis skrócony:	Porozmawiamy o filmie. Opowiemy o tym, które gatunki filmów lubimy oglądać. Nauczmy się też korzystać z repertuaru kinowego.
Autor(rzy):	Ewa Darwicz, Monika Korchel, Maria Czubek
Hasła treści	film, rozrywka, wolny czas, przymiotnik, gatunki filmowe
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	45
Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	60

Uwagi metodyczne

Przed rozpoczęciem Zadania 1. można porozmawiać z uczniami na temat sposobu spędzania wolnego czasu lub na temat ich zainteresowań filmowych. Zadanie 2. uczniowie wykonują w parach. Nauczyciel przygotowuje zestawy ćwiczeniowe zawierające kartki z nazwami typów filmów: komedia, horror, musical, western, fantasy, science fiction, film sensacyjny oraz zdjęcia z kadrami odpowiednich filmów. Zadaniem uczniów jest przyporządkować zdjęcia do nazw. W wersji dla uczniów sprawniejszych językowo można przygotować fragmenty recenzji filmów (albo odesłać uczniów do stron z repertuarami). Uczniowie na podstawie recenzji określają gatunek filmu.

Tytuł:	Idziemy na zakupy!
Opis skrócony:	Zaplanujemy przyjęcie urodzinowe. Zrobimy spis potrzebnych produktów. Zrobimy zakupy w sklepie spożywczym.
Autor(rzy):	Ewa Darwicz, Monika Korchel, Maria Czubek
Hasła treści	przepis, produkty spożywcze, zakupy, złoty, grosz
Szacowany MINIMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	45

Szacowany MAKSYMALNY czas na realizację treści atomu (w minutach)	60
---	----

Uwagi metodyczne

Do zajęć należy przygotować fragmenty książek kucharskich lub skorzystać z przepisów zamieszczonych w czasopismach czy na stronach internetowych. Słownictwo do zadania 2. można rozszerzyć o własne przykłady bądź przykłady podane przez uczniów. Zadanie 4. uczniowie wykonują w parach, a następnie odgrywają scenki przed klasą.

